

**Mezőberényi Petőfi Sándor
Evangélikus Gimnázium,
Kollégium és Általános Iskola**
5650 Mezőberény Petőfi Sándor út 13-15.
OM: 028375
Tel: (70)400-2446
web: <https://psgsuli.hu>

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

HELYI TANTERV

1-8. évfolyam

(Hagyományos, bővített és kiegészítő nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási forma)

Érvényes 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben

Készült a 2020. évi Nat-hoz illeszkedő „A német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei”, „A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve” és a „Német nemzetiségi nevelés-oktatás irányelvei” alapján.

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárássok és szokások ápolása, a történelem és jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A nemzeti és európai szintű oktatáspolitikai célkitűzéseken kívül a mindennapok gazdasági, kulturális és privát életterületeinek egyre szorosabb összefonódása is bizonyítja, hogy életünk Európában több nyelv ismeretét követeli meg. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen éppen az iskoláztatás révén lehetőségük van két anyanyelv használatára. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények egyáltalán nem vagy alig építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A nemzetiségi nyelv és irodalom feladata – többek között – az „elvesztett” anyanyelv visszaadása. Ez meghatározza az oktatás szemléletét: az anyanyelvi nevelésnek és oktatásnak élnie kell az idegen nyelvi oktatás eszközeivel a fejlesztési területek, a módszerek és közműveltségi tartalmak terén.

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata a nyelvi kompetencia fejlesztése

annak érdekében, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő szinten birtokolják a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát, és képessé váljanak annak gyakorlati alkalmazására. Szövegértési és szövegalkotási tudásuk lehetővé teszi azt, hogy önállóan és másokkal együttműködve képesek a verbális és nem verbális kommunikáció tudatos alkalmazására, a különböző szövegek megértésére, elemzésére és feldolgozására. Mindezek birtokában képessé válnak a másodlagos jelentések felismerésére és reflexiójára. Az anyanyelvi és irodalmi nevelés elválaszthatatlan egységet alkot. Az irodalmi nevelés azonban nemcsak az irodalmi alkotásokon keresztül történő ismeret-és értékközvetítést, illetve az olvasóvá nevelést jelenti, hanem a különböző közismereti témákon keresztül az élet és a környezet alapvető kérdéseivel való szembesítést is; így biztosítva a kultúra folytonosságát és folyamatos megújulását, a társadalmi problémák megértését és átélését, az én és a másik közötti különbség megfogalmazását és tiszteletben tartását. Az irodalmi alkotások és a közismereti témák együttesen fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákokban megteremtődjön a hagyomány elfogadásának és alakításának párhuzamos igénye.

A tanulók értékelése

Az értékelésnek a nyelvtanulás teljes időtartama alatt az a legalapvetőbb funkciója, hogy motiválja a tanulót az idegen nyelv tanulásában. Ezért a visszajelzés is minden évfolyamon elsősorban pozitív, a kevésbé sikeres, javításra szoruló fejlesztések csak a pozitívumokhoz képest kaphatnak hangsúlyt. A tanuló maga is egyre inkább képessé válik saját eredményeinek, eredményességének értékelésére mind a tanóra, mind a tanórán kívül folytatott idegennyelvi kommunikáció során.

Visszajelzés a tanulónak (és a szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Az intézmény értékelési rendszere megtalálható a Pedagógiai Program III.7. Az iskola értékelési és vizsgarendszere fejezetében.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

Helyi tantervünk szabad kezet ad a pedagógusoknak, vagyis az adott évfolyamon oktató nyelvtanárookra bízva, hogy a tankönyvjegyzékben szereplő nyelvkönyvek közül a megítélésük szerinti legmegfelelőbbet válasszák, mérlegelve a diákok életkori, érdeklődési sajátosságait és nyelvi szintjét.

Időkeret, óraszámok

Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	5	5	5	5	5	5	5	5
Éves óraszám	180	180	180	180	180	180	180	180

1–2. évfolyam

Az általános iskola alsó tagozatán a német nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja a német nyelvű kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. A nyelvi képességek fejlesztése nem csak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

A nyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A német nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, illetve a nyelvhasználat adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően az alsó tagozaton a tantárgy középpontjába jelen tanterv – mint kiemelt területet – a beszédképesség, az olvasás-szövegértés képességének fejlesztését helyezi. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, a szaktantárgyak német nyelven történő tanulásához (bővített nyelvoktató forma esetén), majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják a német nyelvet. Az első iskolai években a nemzetiségi tanító feladata a nyelv alapjainak elsajátítása, azok gyakoroltatása a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a kreativitás, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére.

Az irodalmi nevelés elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos

fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

A gyerekek az iskolába lépés előtt – szerencsés esetben – először a szűkebb környezetükben, majd az óvodában sajátítják el a német nyelvet. A tantárgy feladata ebben az esetben ennek a többnyire passzív nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata a szóbeli kommunikáción túl az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való tovább haladás. Az olvasás és írás tanítása a nyelvoktató formában a 2. évfolyamra koncentrálódik.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, amely a gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva valósul meg.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához szükséges a tanulók önálló, kreatív és magabiztos feladatvégzésének kialakítása és bátorítása. Ennek legfőbb eszköze a folyamatos, egymásra épülő és differenciált egyéni vagy csoportos tevékenység típusok bevonása a pedagógiai folyamatba. Ugyancsak fontos az egyéni tanulási stílus alakulásának támogatása, a hatékony tanulási szokások megerősítése.

1. évfolyam

**Heti óraszám: 5
180**

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	43
Szóbeli szövegek alkotása	24
A tanulási képesség fejlesztése	13
Anyanyelvi kultúra	70
Ismeretek a nyelvről	15
Irodalmi kultúra	15

Összes óraszám:	180
------------------------	------------

Témakör	Szöbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 43
Tanulási eredmények	<p>A hangok érthető artikulációja, helyes kiejtés. Beszédben, valamint mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása. Szöveg lényegi információinak megnevezése és megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése. A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Érthető, artikulált beszéd, helyes kiejtés alkalmazásának kialakítása a mindennapi beszédben. Utasítások, közlések megértése, a beszédhelyzethez igazodó válaszadás. Megszokott tanórai helyzetekben ismert nyelvi eszközök alkalmazása. Törekvés a megértésre. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértés, elutasítás kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel. Szóban elhangzó gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>		
Fogalmak	<p>Hangsúly, hanglejtés, ritmus, szöveg, információ.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Az utánzás elve alapján szavak és kifejezések hangoztatása, a nyelv folyamatos jelenléte céljából. Képekről szavakat és rövid állításokat mondani, tanári kérdésekre reagálni. Kijelentő, kérdő és felszólító mondatokat képezni és hangsúlyozni az utánzás elvére alapozva. Szó-és képkártyák párosítása. Rövid lírai, elbeszélő szövegeket előadni, szerepjátékot alakítani megadott és tanult nyelvi eszközökkel.</p>	

Témakör	Szöbeli szövegek alkotása	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	<p>A német nyelvű szóbeliség legalapvetőbb normáinak megismerése. A korosztálynak megfelelő kommunikáció.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szöveg tárgyát, eseményeit irányított kérdések alapján, egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel visszaadni. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben röviden, érthetően megnyilatkozni. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértésének, valamint elutasításának hangot adni.</p>		
Fogalmak	<p>Hang.</p>	

Javasolt tevékenységek	Adott témában kérdések alapján egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.
-------------------------------	--

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	<p>Játékos tanulásszervezési feladatokkal tanulási stratégiák kialakítása. Az önálló tanulás első lépéseinek megalapozása hagyományos és nyitott oktatási formák módszerein keresztül. Az információhordozók és az információs média használata. Az információk rögzítése és rendszerezése, illetve bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szókincset a tanult technikákkal (szó-vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni. Különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat alkalmazni.</p>		
Fogalmak	Információ, szókártya, rendszer.	
Javasolt tevékenységek	<p>Szókártyákat készíteni és használni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Önellenzést alkalmazni. Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 70
Tanulási eredmények	<p>Szókincs és ismeretek elsajátíttatása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján. A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni. Dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni. Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni. Az alábbi témakörökben a korosztálynak és nyelvi szintnek megfelelő szókincskészlet elsajátíttatása: <i>A. Személyes életvitel:</i> A tanuló személye, rokoni kapcsolatok:</p>		

<p>Bemutatkozás, ismerkedés Család, családtagok Napirend Test és testápolás Ruházat</p> <p><i>B. Társadalmi élet:</i> Kapcsolatfelvétel: üdvözlés, kérés, elköszönés Étkezés Élelmiszerek Terítés, étkezés kellékei Családi ünnepek: születésnap Mártonnap, Mikulás</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás:</i> Iskola: helyiségek, személyzet Osztályterem, berendezési tárgyak Tantárgyak, órarend</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet:</i> Saját lakóhely, lakás Vásárlás Közlekedés: járművek Természet és környezet, évszakok Állatok</p> <p><i>E. Politika és társadalom:</i> Szabályok az osztályteremben.</p>	
Fogalmak	<p>Család, családtag, test, testápolás, hobbi, születésnap, élelmiszer, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, természet, szabály. Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni. Különböző beszédhelyzetekben begyakorolt panelekkel rövid párbeszédet folytatni. Szókincset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Szerepjátékok.</p>

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A nyelvtani ismeretek utánzásra alapuló alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás elsajátítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A nyelvtani kompetencia kialakítása nyelvi cselekvésen keresztül implicit módszerekkel, az utánzás elvét követve. Egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrák megértése. A tanult köznyelvi szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával kiejteni és</p>		

hangsúlyozni.
Néhány gyakran használt kifejezést, mondókát kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni.
Az alábbiakban felsoroltak utánzásra alapuló elsajátíttatása (nem kognitív nyelvtanulás):

Szó- és mondattan

Hang, betű, szótag, szó, szóelem.

Szófajok:

Ige (főigék, jelenidő,)

Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok;)

Melléknév (állítmányi szerepben,)

Számnév, névelő (határozott, határozatlan)

Névmás (személyes, kérdő, tagadó névmás)

Határozószó (helyhatározó, időhatározó)

Mondatfajták:

Kijelentő

Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő)

Helyesírás, központozás:

Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek.

Fogalmak	Szó, szófaj, mondat, ragozás, szó-és mondat hangsúly, hanglejtés, hangszín, kis és nagy kezdőbetű, pont, kérdőjel.
Javasolt tevékenységek	Mondatalkotás szavakból. Szókereső.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	A magyarországi német és német irodalomból vett népköltészeti alkotások, mondókák, rimes versek megtanulása. Rövid mesék, történetek dramatizálása, bábos megjelenítése.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Mondókákat, rigmusokat, rimes verseket megtanulni. Dramatikus játékokban társaival együtt játszani. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni. Ismeretterjesztő szövegek: Család, mindennapi élet, élethelyzetek, viselkedés, emberi kapcsolatok, ünnepek, egészség, életmód, természet- és környezetvédelem, iskola, kulturális élet, média. Mondókák, gyermekversek: Gina Ruck-Pauquet: <i>Das Haus</i> ; Friedl Hofbauer: <i>Was alles in der Schultasche ist</i> ; Christian Morgantern: <i>Die drei Spatzen</i> . <i>További szerzők:</i> James Krüss, Georg Bydlinski, Josef Guggenmos, Robert Reineck, Christine Nöstlinger, Ursula Wölfel, Eleonore Zuzak, Helga Höfle, Detlev Kersten, Ilse Kleberger, Jochen Krüger, Peter Hacks, Wolfgang Menzel, Manfred Mai, Hans Manz, Franz Wittkamp. Báb- és drámajátékok szövegei Szabadon választott szövegek az ünnepnapokhoz, közismereti témákhoz kapcsolódóan. Gyermekkönyvek Eric Carle: <i>Die kleine Raupe Nimmersatt</i>		
Fogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.	

Javasolt tevékenységek	Szövegben szavakat képekkel helyettesíteni, „olvastatni”. Bábjáték, dramatizálás. Szerepjáték. Korosztálynak megfelelő színdarabot, musicalt megtekinteni.
-------------------------------	---

2 .évfolyam

Heti óraszám: 5
180

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	43
Szóbeli szövegek alkotása	24
A tanulási képesség fejlesztése	13
Anyanyelvi kultúra	70
Ismeretek a nyelvről	15
Irodalmi kultúra	15
Összes óraszám:	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 43
Tanulási eredmények	<p>A hangok érthető artikulációja, helyes kiejtés. Beszédben, valamint mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása. Szöveg lényegi információinak megnevezése és megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése. A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Érthető, artikulált beszéd, helyes kiejtés alkalmazásának kialakítása a mindennapi beszédben. Utasítások, közlések megértése, a beszédhelyzethez igazodó válaszadás. Megszokott tanórai helyzetekben ismert nyelvi eszközök alkalmazása. Törekvés a megértésre.</p>		

<p>A hangos és néma olvasás, a megértés szóbeli és írásbeli alkalmazása. Párbeszéd kommunikációs helyzetekben egyetértés, elutasítás kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel. Szóban elhangzó és olvasott gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>	
Fogalmak	Hangsúly, hanglejtés, ritmus, szöveg, információ.
Javasolt tevékenységek	<p>Az utánzás elve alapján szavak és kifejezések hangoztatása, a nyelv folyamatos jelenléte céljából. Képekről szavakat és rövid állításokat mondani, tanári kérdésekre reagálni. Kijelentő, kérdő és felszólító mondatokat képezni és hangsúlyozni az utánzás elvére alapozva. Szó-és képkártyák párosítása. Rövid lírai, elbeszélő szövegeket előadni, szerepjátékot alakítani megadott és tanult nyelvi eszközökkel.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	<p>A német nyelvű szóbeliség és írásbeliség legalapvetőbb normáinak megismerése. A korosztálynak megfelelő kommunikáció és írástechnika. A korosztálynak megfelelő esztétikus íráskép kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A német írásmódnak megfelelő írás, másolás. A szöveg tárgyát, eseményeit irányított kérdések alapján, egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel visszaadni. Párbeszéd kommunikációs helyzetekben röviden, érthetően megnyilatkozni. A feladat megoldása során keletkezett eredményeket ismertetni. Párbeszéd kommunikációs helyzetekben egyetértésének, valamint elutasításának hangot adni.</p>		
Fogalmak	Betű, hang, írásjegy, nagybetű, kisbetű, szó, mondat, szöveg.	
Javasolt tevékenységek	<p>Adott témában kérdések alapján egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni. Egyszerű szöveget kiegészíteni. Mondatokat és rövid szövegeket lemásolni.</p>	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	<p>Játékos tanulásszervezési feladatokkal tanulási stratégiák kialakítása. Az önálló tanulás első lépéseinek megalapozása hagyományos és nyitott oktatási formák módszerein keresztül. Az információhordozók és az információs média használata. Az információk rögzítése és rendszerezése, illetve bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A szókincset a tanult technikákkal (szó-vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok		

<p>használatával stb.) gyakorolni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni. Szövegben az alapinformációkat megtalálni. Írott, bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint megjelölni. Különböző szociális és munkaformákban dolgozni, a tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat alkalmazni.</p>	
Fogalmak	Információ, szókártya, rendszer.
Javasolt tevékenységek	<p>Szókártyákat készíteni és használni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Nyitott oktatási formák során megközelítőleg önállóan dolgozni. Önellenzést alkalmazni. Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.</p>

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 70
Tanulási eredmények	<p>Szókincs és ismeretek elsajátítása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján. A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben, páros és csoportos beszélgetés, a felnőttek és kortársak udvarias megszólítása. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni. Dicséretet/jókívánságot, valamint részvétet/sajnálatot kifejezni. Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni. Az alábbi témakörökben a korosztálynak és nyelvi szintnek megfelelő szókincskészlet elsajátítása:</p> <p><i>A. Személyes életvitel:</i> A tanuló személye, rokoni kapcsolatok: Bemutatkozás, ismerkedés Család, családtagok Napirend Test és testápolás Ruházat</p> <p><i>B. Társadalmi élet:</i> Kapcsolatfelvétel: üdvözlés, kérés, elköszönés Étkezés Élelmiszerek Terítés, étkezés kellékei Családi ünnepek: születésnap Mártonnap, Mikulás</p>		

<p>C. <i>Iskola, képzés, hivatás:</i> Iskola: helyiségek, személyzet Osztályterem, berendezési tárgyak Tantárgyak, órarend</p> <p>D. <i>Gazdaság, technika, környezet:</i> Saját lakóhely, lakás Vásárlás Közlekedés: járművek Természet és környezet, évszakok Állatok</p> <p>E. <i>Politika és társadalom:</i> Szabályok az osztályteremben.</p>	
Fogalmak	<p>Család, családtag, test, testápolás, hobbi, születésnap, élelmiszer, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, természet, szabály.</p> <p>Tempó, hangerő, ritmus, hangsúly, arcjáték, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni. Különböző beszédhelyzetekben begyakorolt panelekkel rövid párbeszédet folytatni. Szókincset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Szerepjátékok.</p>

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A nyelvtani ismeretek utánzáson alapuló alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás elsajátítása. Betűk, szavak helyes írása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A nyelvtani kompetencia kialakítása nyelvi cselekvésen keresztül implicit módszerekkel, az utánzás elvét követve. Egyszerű morfológiai és szintaktikai struktúrák megértése. A tanult köznyelvi szóképletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni. Néhány gyakran használt kifejezést, mondókát kevés hibával kiejteni és hangsúlyozni. Ismert szavakat és rövid, illetve gyakran használt szófordulatokat helyesen leírni. A mondatvégi írásjelek jelentését felismerni. Az alábbiakban felsoroltak utánzáson alapuló elsajátíttatása (nem kognitív nyelvtanulás):</p> <p>Szó- és mondat Az írás jelrendszere Írott kis- és nagybetűk, betűkapcsolás, szó, szószerkezet, mondat, szöveg. Hang, betű, szótag, szó, szóelem.</p> <p><i>Szófajok:</i> Ige (főigék, jelenidő,)</p>		

<p>Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok); Melléknév (állítmányi szerepben,) Számnev, névelő (határozott, határozatlan) Névmás (személyes, kérdő, tagadó névmás) Határozószó (helyhatározó, időhatározó)</p> <p><i>Mondatfajták:</i> Kijelentő Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő)</p> <p><i>Helyesírás, központozás:</i> Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek.</p>	
Fogalmak	Szó, szófaj, mondat, ragozás, szó-és mondathangsúly, hanglejtés, hangszín, kis és nagy kezdőbetű, pont, kérdőjel.
Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Kígyószöveg.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	A magyarországi német és német irodalomból vett népköltészeti alkotások olvasása, mondókák, rímes versek megtanulása. Rövid mesék, történetek dramatizálása, bábos megjelenítése.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Mondókákat, rigmusokat, rímes verseket megtanulni. Dramatikus játékokban társaival együtt játszani. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni.</p> <p>Ismeretterjesztő szövegek: Család, mindennapi élet, élethelyzetek, viselkedés, emberi kapcsolatok, ünnepek, egészség, életmód, természet- és környezetvédelem, iskola, kulturális élet, média.</p> <p>Mondókák, gyermekversek: Gina Ruck-Pauquet: <i>Das Haus</i>; Friedl Hofbauer: <i>Was alles in der Schultasche ist</i>; Christian Morganstern: <i>Die drei Spatzen</i>. <i>További szerzők:</i> James Krüss, Georg Bydlinski, Josef Guggenmos, Robert Reineck, Christine Nöstlinger, Ursula Wölfel, Eleonore Zuzak, Helga Höfle, Detlev Kersten, Ilse Kleberger, Jochen Krüger, Peter Hacks, Wolfgang Menzel, Manfred Mai, Hans Manz, Franz Wittkamp.</p> <p>Báb- és drámajátékok szövegei Szabadon választott szövegek az ünnepnapokhoz, közismereti témákhoz kapcsolódóan.</p> <p>Gyermekkönyvek Eric Carle: <i>Die kleine Raupe Nimmersatt</i></p>		
Fogalmak	Vers, rím, ritmus, mese, jelenet, szereplő.	
Javasolt tevékenységek	Szövegben szavakat képekkel helyettesíteni, „olvastatni”. Bábjáték, dramatizálás. Szerepjáték.	

Szövegillusztráció. Korosztálynak megfelelő színdarabot, musicalt megtekinteni.
--

3–4. évfolyam

A beszédképesség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése a nemzetiségi tanító folyamatos feladata. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, a német nyelv és a német nyelvterületek kulturális hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás–szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információszerzés lehetőségeinek megismerése.

A 3–4. évfolyamon az írás–helyesírás tanításának célja az életkornak megfelelő írástechnika kialakítása, az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek révén elkezdődik a tudatos nyelvhasználat kialakulásának folyamata.

3. évfolyam

Heti óraszám: 5
180

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	24
Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	42
A tanulási képesség fejlesztése	13

Anyanyelvi kultúra	70
Ismeretek a nyelvről	15
Irodalmi kultúra	16
Összes óraszám:	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	<p>A beszédhelyzeteknek megfelelő nyelvi magatartás. Hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése. Törekvés a megértésre, a megértési hibák reflexiója. Információk kiemelése a szövegből, a közvetített információk megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése. A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szöveg, illetve az azt kísérő szemléltető anyagok kombinációjának értelmezése alapján a szöveg lényegi információit megnevezni. A szöveg lényegi információit röviden összefoglalni. Képekről szóban mondatokat alkotni, tanári kérdésekre reagálni. A szöveg és a kísérő szemléltető anyagok tartalmi kapcsolatát felismerni. Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, elutasítást egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni. Szóban elhangzó és olvasott gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>		
Fogalmak	Szöveg, információ, cselekmény, logika, lényeg.	
Javasolt tevékenységek	Szöveget képpel összekötni. Szöveget illusztrálni, illusztrációt szövegesíteni. Szövegfeldolgozás tanári kérdések alapján. Szerepjátékot alakítani. Lírai szövegeket előadni.	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	Javasolt óraszám: 42
Tanulási eredmények	<p>A német nyelvű szóbeliség és írásbeliség normáinak megismerése. A korosztálynak megfelelő kommunikáció, írástechnika, esztétikus íráskép. A témának megfelelő interakció. A német helyesírás szabályainak alkalmazása. Értelmező versmondás.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		

<p>Tárgyakat, eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel leírni. Meadott szerkezeteket és nyelvi kifejezőeszközöket használni. Egyszerű szöveget kiegészíteni. A szövegből nyert adatokat, információkat meadott forma szerint írásban és szóban összefoglalni. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben saját véleményét mondani.</p>	
Fogalmak	Vélemény, szöveg, tartalom, képvers, tollbamondás.
Javasolt tevékenységek	<p>Egyszerű szöveget kiegészíteni. Szövegfeldolgozás kérdések alapján. Szerepjáték bábbal, kosztümben. Képverset írni. Tollbamondás különböző fajtái: Laufdiktat, Dosendiktat.</p>

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	<p>A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás-és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. A szókincset önállóan, a tanult technikákkal (szó-vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni. Nyomatott médiát (pl. gyermekszótár/képes szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni. Szövegben az alapinformációkat megtalálni, és meadott szempont alapján rendszerezni. Írott szövegben bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint kijelölni. Információkat egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni. Különböző szociális és munkaformákban dolgozni. A tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat eredményesen alkalmazni. A tanulók önállóságának növelése a feladatvégzésben, az információszerzésben és -felhasználásban, a szabályalkalmazásban, az önellenőrzésben.</p>		
Fogalmak	Szótár, információ, szókártya, rendszerezés.	
Javasolt tevékenységek	<p>Új lexikai anyaghoz szókártákat készíteni. Képes szótár készítése új szóanyaghoz. Új szókincs feldolgozása képes szótár segítségével. Ismert tartalmakat vizualizálni. Nyitott oktatási formák során megközelítőleg önállóan dolgozni. Önellenőrzést alkalmazni. Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:70
----------------	---------------------------	----------------------------

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán: az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Az ismeretek elsajátítása cselekvés-és jelentésközpontú. Az ismeretek nem elszigetelten jelennek meg, hanem a tanulók számára érthető társadalmi összefüggésekben. Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.</p>
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>	
<p>Páros és csoportos beszélgetés. A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni. Különböző szociális és munkaformákban dolgozni. Megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani. Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni. Szókincs és ismeretek elsajátítása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>A. Személyes életvitel:</i> A tanuló személye, rokoni kapcsolatok Bemutatkozás, ismerkedés Család, családtagok Napirend Test és testápolás, higiénia Ruházat, öltözködés</p> <p><i>B. Társadalmi élet:</i> Családi ünnepek: születésnap, Karácsony, Húsvét Kellékek Tevékenységek Étkezés Élelmiszerek Ételek hozzávalói, elkészítése Ízek Viselkedés étkezés közben</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás:</i> Iskola: helyiségek, személyzet Osztályterem: berendezési tárgyak Tantárgyak: órarend</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet:</i> Saját lakóhely, lakás Vásárlás Járművek, közlekedés Természet és környezet, évszakok Állatok</p> <p><i>E. Politika és társadalom:</i> Szabályok az osztályteremben.</p>	
<p>Fogalmak</p>	<p>Család, családtag, test, testápolás, hobbi, születésnap, viselkedés, élelmiszer, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, foglalkozás, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, szabály, felelősség.</p>

Javasolt tevékenységek	<p>Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni. Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni. Élményeket néhány mondatban, összefüggően elmondani. A hallott szöveget és/vagy a kísérő szemléltető anyagokat értelmezni. Szókincset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Szerepjátékok.</p>
-----------------------------------	---

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni. A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával és hangletéssel kiejteni. Néhány gyakran használt kifejezést, mondókat megközelítően helyesen kiejteni és hangsúlyozni. Szósortok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ige (főigék, időbeli segédigék, módbeli segédigék; jelenidő) Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok; esetek: alany, tárgy, részes) Melléknév (állítmányi és ragozatlanul határozói szerepben, fokozás) Számnév, névelő (határozott, határozatlan) Elöljárószó (helyviszonyt kifejezők) Névmás (személyes, kérdő, tagadó névmás) Kötőszó (egyenes szórenddel állók) Határozószó (helyhatározó, időhatározó) Módosító szó (tagadószó, indulatszó) <p><i>Mondatfajták:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kijelentő Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő) Felszólító Egyszerű és összetett. 		
Fogalmak	<p>Múlt idő, melléknévfokozás, lokális elöljárószó, kiejtés, hangsúly, írásjelek, elválasztás, szótag.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Hiányos szöveg. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Kígyószöveg.</p>	

	Tollbamondás különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Memóriajáték. Dominó.
--	---

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 16
Tanulási eredmények	Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások megismerése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A magyarországi német és a német irodalomból vett népköltészeti alkotásokat olvasni. Néhány mondókát, verset kívülről elmondani. Dramatikus játékokban társaival együtt játszani. Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel olvasni. Modern műfajokat: meséket, képregényeket elolvasni. Az irodalmi szövegek lényegét megérteni, tartalmukat röviden pl. bábjátékkal összefoglalni. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni.		
Fogalmak	Műfaj, színdarab, meselem.	
Javasolt tevékenységek	Bábjáték, dramatizálás. Szerepjáték. Szövegillusztráció. Korosztálynak megfelelő színdarabot, musicalt megtekinteni.	

4. évfolyam

Heti óraszám: 5
180

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	24
Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	42
A tanulási képesség fejlesztése	13
Anyanyelvi kultúra	70
Ismeretek a nyelvről	15

Irodalmi kultúra	16
Összes óraszám:	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	<p>A beszédhelyzeteknek megfelelő nyelvi magatartás. Hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése. Törekvés a megértésre, a megértési hibák reflexiója. Információk kiemelése a szövegből, a közvetített információk megértése a rájuk vonatkozó kérdések alapján. Kommunikációs szituációk és szándék felismerése, nem verbális jelzések tartalmának felismerése. A szöveg értelmezése képek és más illusztrációs eszközök megfeleltetésével.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szöveg, illetve az azt kísérő szemléltető anyagok kombinációjának értelmezése alapján a szöveg lényegi információit megnevezni. A szöveg lényegi információit röviden összefoglalni. Képekről szóban mondatokat alkotni, tanári kérdésekre reagálni. A szöveg és a kísérő szemléltető anyagok tartalmi kapcsolatát felismerni. Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni. Élményeket néhány mondatban, összefüggően elmondani Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, elutasítást egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni. Szóban elhangzó és olvasott gyakori német és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.</p>		
Fogalmak	Szöveg, információ, cselekmény, logika, lényeg.	
Javasolt tevékenységek	<p>Szöveget képpel összekötni. Szöveget illusztrálni, illusztrációt szövegesíteni. Szövegfeldolgozás tanári kérdések alapján. Párbeszédes formában a szöveg tartalmát visszaadni, véleményt mondani. Szerepjátékot alakítani. Lírai, elbeszélő szövegeket előadni.</p>	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegek alkotása	Javasolt óraszám: 42
Tanulási eredmények	<p>A német nyelvű szóbeliség és írásbeliség normáinak megismerése. A korosztálynak megfelelő kommunikáció, írástechnika, esztétikus íráskép. Saját vélemény korosztálynak és nyelvi szintnek megfelelő önálló kifejtése. A témának megfelelő interakció.</p>	

	A német helyesírás szabályainak alkalmazása. Értelmező versmondás.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
Tárgyakat, eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel leírni. Meadott szerkezeteket és nyelvi kifejezőeszközöket használni. Egyszerű szöveget kiegészíteni. A szövegből nyert adatokat, információkat meadott forma szerint írásban és szóban összefoglalni. Véleményt formálni. Párbeszédes kommunikációs helyzetekben saját véleményt mondani.	
Fogalmak	Vélemény, szöveg, tartalom, képvers, tollbamondás.
Javasolt tevékenységek	Egyszerű szöveget kiegészíteni. Szövegfeldolgozás kérdések alapján. Szerepjáték bábbal, kosztümben. Képverset írni. Tollbamondás különböző fajtái: Laufdiktat, Dosendiktat.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Ritmus-, mozgás-és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Ismerkedés különböző információhordozókkal.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Szótárfüzetet vezetni és használni. A szókincset önállóan, a tanult technikákkal (szó-vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni. Nyomtatott médiát (pl. gyermekszótár/képes szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után tanári segítséggel az alapinformációkat megérteni. Szövegben az alapinformációkat megtalálni, és meadott szempont alapján rendszerezni. Írott szövegben bizonyos információkat a feladat elvárásai szerint kijelölni. Információkat egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni. Különböző szociális és munkaformákban dolgozni. A tananyagok, taneszközök és szokásos tanulássegítő eszközök használatára vonatkozó utasításokat eredményesen alkalmazni. A tanulók önállóságának növelése a feladatvégzésben, az információszerzésben és - felhasználásban, a szabályalkalmazásban, az önellenőrzésben.		
Fogalmak	Szótár, információ, szókártya, rendszerezés.	
Javasolt tevékenységek	Új lexikai anyaghoz szókárttyákat készíteni. Képes szótár készítése új szóanyaghoz. Új szókincs feldolgozása képes szótár segítségével. Ismert tartalmakat vizualizálni. Nyitott oktatási formák során megközelítőleg önállóan dolgozni. Önellenőrzést alkalmazni.	

Másokat a tanulásban, feladatmegértésben segíteni.

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:70
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán: az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Az ismeretek elsajátítása cselekvés-és jelentésközpontú. Az ismeretek nem elszigetelten jelennek meg, hanem a tanulók számára érthető társadalmi összefüggésekben. Sikeres kommunikáció a különböző szituatív helyzetekben. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben szemléltető eszközök segítségével.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>		
<p>Páros és csoportos beszélgetés. A tanórai gyakorlatban rutinszerűnek számító kommunikációs helyzetekben részt venni és tananyagot feldolgozni. Különböző szociális és munkaformákban dolgozni. Megadott nyelvi kifejezőeszközökkel az udvariassági elvárásokat betartani. Mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni és verbálisan vagy nonverbálisan azokra reagálni. Szókincs és ismeretek elsajátítása a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>A. Személyes életvitel:</i> A tanuló személye, rokoni kapcsolatok Bemutatkozás, ismerkedés Család, családtagok Napirend Test és testápolás, higiénia Ruházat, öltözködés</p> <p><i>B. Társadalmi élet:</i> Családi ünnepek: születésnap, Karácsony, Húsvét Kellékek Tevékenységek Étkezés Élelmiszerek Ételek hozzávalói, elkészítése Ízek Viselkedés étkezés közben</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás:</i> Iskola: helyiségek, személyzet Osztályterem: berendezési tárgyak Tantárgyak: órarend</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet:</i> Saját lakóhely, lakás Vásárlás Járművek, közlekedés Természet és környezet, évszakok Állatok</p>		

<i>E. Politika és társadalom:</i> Szabályok az osztályteremben.	
Fogalmak	Család, családtag, test, testápolás, hobbi, születésnap, viselkedés, ételkészítés, étkezés, ünnep, iskola, tantárgy, osztály, foglalkozás, falu, város, lakás, vásárlás, jármű, szabály, felelősség.
Javasolt tevékenységek	Igaz-hamis állításokat megkülönböztetni. Különböző beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni. Élményeket néhány mondatban, összefüggően elmondani. A hallott szöveget és/vagy a kísérő szemléltető anyagokat értelmezni. Szókincset memóriajátékkal, dominóval gyakorolni, elmélyíteni. Ismert tartalmakat vizualizálni. Szerepjátékok.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni. A szófajok megnevezésének megtanulása és felismerése szövegkörnyezetben. Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők (jelen és a befejezett múlt idő) használata beszédben és írásban. A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus ellenére kevés hibával és hanglejtéssel kiejteni. Néhány gyakran használt kifejezést, mondókat megközelítően helyesen kiejteni és hangsúlyozni. Szósortok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ige (főigék, időbeli segédigék, módbeli segédigék; jelenidő, befejezett múlt) Főnév (nemek, egyes számú és többes számú alakok; esetek: alany, tárgy, részes) Melléknév (állítmányi és ragozatlanul határozói szerepben, fokozás) Számnév, névelő (határozott, határozatlan) Elöljárószó (helyviszonyt kifejezők) Névmás (személyes, kérdő, tagadó névmás) Kötőszó (egyenes szórenddel állók) Határozószó (helyhatározó, időhatározó) Módosító szó (tagadószó, indulatszó) <p><i>Mondatfajták:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Kijelentő Kérdő (eldöntendő, kiegészítendő) Felszólító 		

Egyszerű és összetett.	
Fogalmak	Múlt idő, melléknévfokozás, lokális előjárószó, kiejtés, hangsúly, írásjelek, elválasztás, szótag.
Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Kígyószöveg. Tollbamondás különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Memóriajáték. Dominó.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 16
Tanulási eredmények	Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások megismerése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A magyarországi német és a német irodalomból vett népköltészeti alkotásokat olvasni. Néhány mondókát, verset kívülről elmondani. Dramatikus játékokban társaival együtt játszani. Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel olvasni, tartalmukat összefoglalni. Modern műfajokat: meséket, képregényeket elolvasni; tartalmukat összefoglalni. Az irodalmi szövegek lényegét megérteni, tartalmukat röviden pl. bábjátékkal összefoglalni. A jót és a rosszat mindennapi élmények és irodalmi élmények alapján megkülönböztetni.		
Fogalmak	Műfaj, színdarab, meseelem.	
Javasolt tevékenységek	Bábjáték, dramatizálás. Szerepjáték. Szövegillusztráció. Korosztálynak megfelelő színdarabot, musicalt megtekinteni.	

5-6. évfolyam

A tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása; a szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás; az elsajátított

írás technika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és az irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása.

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készségek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása: a tanulók hallott és írott szövegalkotási és szövegértési kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

A tanuló a hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Megszólalásaiban tanórán és azon kívül is alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez. Olvasás közben képes érzékelni a szövegek műfaji különbségeit, majd képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról. Meg tud írni rövidebb szövegeket és megfogalmazza személyes olvasmányélményeit.

Szövegértés szempontjából szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás képessége, továbbá tartalommondás, a címadás. Az irodalomismeret terén ebben a tanulási szakaszban a tanuló megfigyeli a költői nyelv néhány sajátosságát, egyes műfajokat és szerkezeti elemeket.

5. évfolyam

Heti óraszám: 5
180

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	24
Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	42
A tanulási képesség fejlesztése	13
Anyanyelvi kultúra	65
Ismeretek a nyelvről	20
Irodalmi kultúra	16
Összes óraszám:	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	<p>Részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz.</p> <p>A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása.</p> <p>A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni.</p> <p>Ismert irodalmi és szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni.</p> <p>A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információ tartalmát megnevezni.</p> <p>A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni.</p> <p>Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni;</p> <p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>		
Fogalmak	Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.	
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani;</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani.</p> <p>Lineáris szöveg cselekményéhez kapcsolódó egyéni véleményt irányított kérdések segítségével megfogalmazni.</p> <p>Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni.</p>	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 42
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása.</p> <p>Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése.</p> <p>Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail).</p> <p>Személyes élmények, vélemény megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		

<p>További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése. Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni. Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni.</p>	
Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Megadott szempontok alapján szöveget alkotni. (e-mail, plakát, hirdetés) Párbeszédet megfogalmazni, előadni. (pl.: telefonbeszélgetés) Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Olvasórally, tanulóállomások, kvízmátrix.</p>

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	<p>A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szókincset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre (pl. egy- és kétnyelvű szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. Egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni.</p>		
Fogalmak	Szövegekörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.	
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Kétnyelvű szótárakat alkalmazni. Írott és hallott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése.</p>	

	Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.
--	--

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:65
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán.</p> <p>A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet alkalmazni.</p> <p>Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével.</p> <p>Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni.</p> <p>A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni.</p> <p>A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szókincs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása.</p> <p>Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni.</p> <p>Véleménynyilvánítás, aktív részvétel a közös munkában.</p> <p>Szókincs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i> Napi tevékenységek: Napirend Családi élet Szociális kapcsolatok: Rokonság Szabadidő, hobbi Tevékenységek Sportágak Sport és egészség</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i></p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i> Iskolai mindennapok Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i> Lakóhely és közvetlen környezete</p> <p><i>E. Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>		
Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.	
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Szókincsfejlesztés különböző módszerekkel.	

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 20
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A szófajok biztos felismerése szövegkörnyezetben kérdőszavak segítségével. Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban. Lokális előjárósók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló előjárósók megtanulása és alkalmazásuk. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással. Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és jól használni. A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondattani szerkezeteket jól alkalmazni. A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni. Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni. Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni. A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.</p> <p>Szó- és mondattan</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidő (Präsens) Igék szótagi alakjai Segédigék (időbeli és módbeli) Igemódok: kijelentő -, felszólító mód</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: any, tárgy, részes,</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtai: határozott, határozatlan</p> <p><i>Előjárósó:</i> időhatározói előjárósó helyviszonyt kifejező előjárósó tárgy és részes esettel álló előjárósó</p>		

<p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó,</p> <p><i>Határozószó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító- mondat</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	<p>Szófaj, igeidő, lokális előljárószó, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, birtokos eset.</p> <p>Hanglejtés, akcentus.</p> <p>Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß–ss, Umlaut, Dehnungs–h.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Hiányos szöveg, táblázat.</p> <p>Szókereső.</p> <p>Hibakereső.</p> <p>Mondatalkotás szavakból.</p> <p>Tollbamondás különböző fajtái.</p> <p>Rejtvények különböző fajtái.</p> <p>Igaz- hamis állítások.</p> <p>Mondattranszformációk.</p> <p>Multiple Choice.</p> <p>Kígyószöveg.</p> <p>Memóriajáték.</p> <p>Dominó.</p> <p>Labirintuszjáték.</p> <p>Szókártyák.</p> <p>Online nyelvtani feladatok.</p> <p>Mnemotechnikák.</p>

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 16
Tanulási eredmények	<p>A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása.</p> <p>Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása.</p> <p>Egyszerű összefüggések felismerése.</p> <p>Rövid mesék, mondák, hazudós történetek dramatizálása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni.</p> <p>A szereplőket jellemezni.</p> <p>A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni.</p> <p>A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben</p>		

felismerni.

Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.

Műfajok:

Vers, anekdota, párbeszéd szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, comic, képregény).

Műfaji sajátosságok:

A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén)

A mese és monda műfaji jellemzői.

Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés.

Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése.

Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.

Német és magyarországi német szerzők versei.

Szerzők például: Paul Maar, Josef Guggenmos, Joachim Ringelnatz, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold,
<http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte>

Mesék:

Grimm: *Kinder- und Hausmärchen*

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/

[Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf](http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf)

<http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/>

Mondák:

Der überlistete Teufel (In: Herger Ede: Der Teufelsgipfel)

Otfried Preußler: Krabat (Megfilmesített monda)

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/

[Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf](http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf)

Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)

Edina Rieder-Erdőfy: *Kinderstimmen*

Igele-Bigele (*Gyermekantológia*)

Michélsz József: *Zauberhut*

Koch Valéria: *Időfa*

Arnold Krisztina: *Wolki und ihre Freunde*

Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

6. évfolyam

Heti óraszám: 5

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	24
Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	42
A tanulási képesség fejlesztése	13
Anyanyelvi kultúra	65
Ismeretek a nyelvről	20
Irodalmi kultúra	16
Összes óraszám:	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 24
Tanulási eredmények	<p>Részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz.</p> <p>A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása.</p> <p>A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni.</p> <p>Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni.</p> <p>A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni.</p> <p>A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni.</p> <p>Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni;</p> <p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>		
Fogalmak	Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.	
Javasolt	A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a	

tevékenységek	<p>szöveg alapján alátámasztani; A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani. Lineáris szöveg cselekményéhez kapcsolódó egyéni véleményt irányított kérdések segítségével megfogalmazni. Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni. Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p>
----------------------	--

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 42
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása. Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása. Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése. Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail). Személyes élmények, vélemény megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése. Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Meadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni. Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni. Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		
Fogalmak	<p>Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Meadott szempontok alapján szöveget alkotni. (e-mail, plakát, hirdetés) Párbeszédet megfogalmazni, előadni. (pl.: telefonbeszélgetés) Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Olvasórally, tanulóállomások, kvízmátrix.</p>	

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	<p>A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szókinccset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókinccsbővítésre (pl. egy- és kétnyelvű szótár) használni. Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak	<p>Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Kétnyelvű szótárakat alkalmazni. Írott és halott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:65
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet alkalmazni. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével. Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel.</p>	

Fejlesztési feladatok/Ismeretek

A szókincs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása.

Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni.

Véleménynyilvánítás, aktív részvétel a közös munkában.

Szókincs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:

A. Személyes életvitel

Napi tevékenységek:

Napirend

Családi élet

Szociális kapcsolatok:

Rokonság

Külső, belső tulajdonságok

Egészség–betegség:

Orvosnál

Gyakori betegségek

Gyógyszer, gyógymód

Egészségügyi személyzet

Szabadidő, hobbi

Tevékenységek

Sportágak

Sport és egészség

B. Társadalmi élet

C. Iskola, képzés, hivatás

Iskolaépület

Iskolai mindennapok

A tanítás formái, folyamata

Szabályok, tanulói jogok

Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek, szerszámok, eszközök

D. Gazdaság, technika, környezet

Lakóhely és közvetlen környezete

A mindennapi élet infrastruktúrája

Közlekedés: járművek, útleírások

Állatvédelem

E. Politika és társadalom

Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai

Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni. Szókincsfejlesztés különböző módszerekkel: fogalompantomim, golyóscsapágó stb.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 20
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A szófajok biztos felismerése szövegkörnyezetben kérdőszavak segítségével. Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban. Lokális elöljárószók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló elöljárószók megtanulása és alkalmazásuk. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással. Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és jól használni. A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondattani szerkezeteket jól alkalmazni. A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni. Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni. Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni. A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.</p> <p>Szó- és mondattan</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I.) Igék szóközi alakjai Segédigék (időbeli és módbeli) Igemódok: kijelentő -, felszólító mód</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan</p> <p><i>Elöljárószó:</i> időhatározói elöljárószó helyviszonyt kifejező elöljárószó tárgy és részes esettel álló elöljárószó</p> <p><i>Számnév</i></p>		

<p>Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i></p> <p>Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, visszaható</p> <p><i>Határozószó:</i></p> <p>Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Mondattan:</i></p> <p>Mondatfajták:</p> <p>Kijelentő-, kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat</p> <p><i>Helyesírás, központozás:</i></p> <p>Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	<p>Szófaj, igeidő, lokális előljárószó, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, birtokos eset.</p> <p>Hanglejtés, akcentus.</p> <p>Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß–ss, Umlaut, Dehnungs–h.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Hiányos szöveg, táblázat.</p> <p>Szókereső.</p> <p>Hibakereső.</p> <p>Mondatalkotás szavakból.</p> <p>Tollbamondás különböző fajtái.</p> <p>Rejtvények különböző fajtái.</p> <p>Igaz- hamis állítások.</p> <p>Mondattranszformációk.</p> <p>Multiple Choice.</p> <p>Kígyószöveg.</p> <p>Memóriajáték.</p> <p>Donimó.</p> <p>Labirintusjáték.</p> <p>Szókártyák.</p> <p>Online nyelvtani feladatok.</p> <p>Mnemotechnikák.</p>

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 16
Tanulási eredmények	<p>A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása.</p> <p>Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása.</p> <p>Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása.</p> <p>Rövid mesék, mondák, hazudós történetek dramatizálása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni.</p> <p>A szereplőket jellemezni.</p> <p>A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni.</p> <p>A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben</p>		

felismerni.

Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.

Műfajok:

Vers, anekdota, párbeszéd szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, comic, képregény).

Műfaji sajátosságok:

A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén)

A mese és monda műfaji jellemzői.

Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés.

Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése.

Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.

Német és magyarországi német szerzők versei.

Szerzők például: Paul Maar, Josef Guggenmos, Joachim Ringelnatz, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold,
<http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte>

Mesék:

Grimm: *Kinder- und Hausmärchen*

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/

[Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf](http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur_Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf)

<http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/>

Mondák:

Der überlistete Teufel (In: Herger Ede: Der Teufelsgipfel)

Otfried Preußler: Krabat (Megfilmesített monda)

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/

[Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf](http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur_Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf)

Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)

Edina Rieder-Erdőfy: *Kinderstimmen*

Igele-Bigele (*Gyermekantológia*)

Michélsz József: *Zauberhut*

Koch Valéria: *Időfa*

Arnold Krisztina: *Wolki und ihre Freunde*

Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

7–8. évfolyam

E szakaszban a fő cél a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése és finomítása, a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a

nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegépítő eljárásokkal.

A 7–8. évfolyamon számos képesség területén meghatározható, hogy milyen szintet kell elérniük a tanulóknak. Ezekben az évfolyamokon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem véleményt is tud alkotni róla. A beszédhelyzethez való alkalmazkodáson kívül különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

A tanulási képesség területén a tanuló már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítésre. Irodalmi ismeretei bővülnek a különböző műfajokról. Erkölcsi ítélőképességének fejlettsége alapján már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés néhány kontextuális összefüggését. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

7. évfolyam

Heti óraszám: 5
180

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	16
Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	31
A tanulási képesség fejlesztése	13
Anyanyelvi kultúra	50
Ismeretek a nyelvről	28
Irodalmi kultúra	42
Összes óraszám:	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 16
Tanulási eredmények	A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése. A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak megfelelő alkalmazása.	

	<p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak megismerése.</p> <p>A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságainak felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggések felismerése, megnevezése.</p> <p>Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejeíteni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Hallott szöveget reprodukálni, felkészülés után átélt eseményekről élménybeszámolót tartani.</p> <p>Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alapgondolatát megnevezni.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni a feladat elvárásainak megfelelően.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni.</p>	
Fogalmak	Információtartalom, szerepek, esemény.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani.</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján egységekre bontani.</p> <p>A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani.</p> <p>Érdekes eseményekről beszámolni, interjút készíteni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 31
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír).</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és formalizált szöveget alkotni.</p>		

<p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni. Önálló szöveget alkotni. Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Informális és formalizált írott szöveget alkotni. Párbeszédet folytatni. Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni. Saját véleményét ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Interjú három lépésben, közvélemény kutatás, négy sarok, pozíció játék stb. mint lehetséges módszerek.</p>

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	<p>Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése. A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete. Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok. Különböző olvasási technikák. Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben. Gondolattérkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalt témakörhöz. Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni. Kétnyelvű szótárakat önállóan alkalmazni. A szavak jelentésére a szöveggörnyezet alapján önállóan következtetni. A szókincs egyes szavait útmutatással szócsaládkhoz hozzárendelni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni. Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni. Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni. A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni. Ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak		
Javasolt	Szókérdőívet, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni.	

tevékenységek	<p>Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál. Hallás utáni szövegértés. Olvasás utáni szövegértés. Lényegkiemelési technikák. Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni. Rajzos vázlatot, mindmapet készíteni. Mnemotechnikák. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>
----------------------	---

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 50
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapokban is feltalálni és megértetni magát. A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni. Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét váltogatni. A nyelvhasználati kompetenciát az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni. A témák szókinccsének bővítése:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i> Szociális kapcsolatok Barátok, csoportok Érzelmi kötődés formái Szabadidő, hobbi, sport Tevékenységek, élmények Sportágak</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i> Étkezés Táplálkozási szokások</p> <p>Ünnepek, ünnepnapok</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i> A tanulás folyamata, formái</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i> Turizmus</p>		

<p>Utazás, nyaralás, szünidő</p> <p><i>E. Kulturális élet és média</i></p> <p>Nyomtatott és digitális média</p> <p>Internethasználat hatásai, előnyei, ill. veszélyei</p> <p>Közösségi oldalak</p> <p><i>F. Politika és társadalom</i></p> <p>Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Barátság, érdeklődési kör, erősség, oktatási rendszer, nyaralás, média, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.
Javasolt tevékenységek	Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerzés céljából használni. Mások véleményére reagálni. Saját álláspontot közölni, megindokolni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 28
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismérveik megnevezésével szövegkörnyezetben.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban.</p> <p>A melléknév fokozása, ragozása.</p> <p>Alapvető vonzatos igék ismerete, használata.</p> <p>Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének ismerete és használata.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen fejleszteni, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben.</p> <p>Jól érthetően és helyes hangleyjtéssel beszélni.</p> <p>A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni.</p> <p>A központozás alapvető formai és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni.</p> <p>A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <p>Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i></p> <p>Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás</p> <p>Igekötős igék (elváló, nem elváló)</p> <p>Visszaható igék</p> <p>Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt,)</p> <p>Igék szótári alakjai</p> <p>Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk</p> <p>Igevonzatok</p> <p>Igemódok: kijelentő -, felszólító - mód</p>		

	<p>Főnév: Neme: jelentés, ill. végződés alapján> hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p>Névelő: Fajtái: határozott, határozatlan Ragozása alany, tárgy, részes és birtokos esetben</p> <p>Melléknév: Képzése Használata: állítmányi, jelzői használat Ragozása: jelzős szerkezetben névelő nélkül, határozott névelővel, határozatlan névelővel; alany, tárgy és részes esetben, Fokozása, hasonlító szerkezetek</p> <p>Előjárószó: időhatározói előjárószó helyviszonyt kifejező előjárószó tárgy és részes esettel álló előjárószó</p> <p>Számnév Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p>Névmás: Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, határozatlan, visszaható, birtokos, mutató névmás</p> <p>Határozószó: Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p>Kötőszó: Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: <i>und, aber, denn, sondern, oder</i> Mellékmondati fordított szórenddel álló kötőszó: <i>weil, dann, trotzdem, dass, ob, als</i></p> <p>Mondattan: Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító-mondat Egyszerű és összetett mondatok (okhatározói, időhatározói, célhatározói, feltételes értelmű mellékmondatok).</p> <p>Helyesírás, központosítás: Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Melléknév, fokozás, névszóragozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, kötőszó, szórend, óhajtó mondat, hanglejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központosítás, korrektúra.</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Situációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice</p>

	Kígyószöveg. Memóriajáték. Dominó Labirintusjáték. Szókérdők. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.
--	---

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám:42
Tanulási eredmények	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, a kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszéd szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, a magyarországi németek himnusza).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Koch Valéria: <i>Időfa</i> Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf</p>		

Fogalmak	Mondanivaló, jellemzés, jellemelek, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság,.
Javasolt tevékenységek	A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.

8. évfolyam

Heti óraszám: 5
180

Éves óraszám:

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör	Éves óraszám
Szóbeli és írásbeli szövegértés	16
Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	31
A tanulási képesség fejlesztése	13
Anyanyelvi kultúra	50
Ismeretek a nyelvről	28
Irodalmi kultúra	42
Összes óraszám:	180

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 16
Tanulási eredmények	A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése. A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak megfelelő alkalmazása. A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak	

	<p>megismerése. A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságainak felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggések felismerése, megnevezése. Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejteni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni. Hallott szöveget reprodukálni, felkészülés után átélt eseményekről élménybeszámolót tartani. Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alapgondolatát megnevezni. A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni és a feladat elvárásainak megfelelően. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni. Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni. Szerepeket megformálni. Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Információtartalom, szerepek, esemény.
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani. A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján egységekre bontani. A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani. Érdekes eseményekről beszámolni, interjút készíteni. Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni. Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni. Szerepeket megformálni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 31
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban. Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír). Egy történet vagy cselekmény különböző szemszögből történő megfogalmazása. Pro és kontra érvek előzetesen gyűjtött nyelvi eszközökkel történő megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával. Meadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és</p>		

<p>formalizált szöveget alkotni. A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni. Önálló szöveget alkotni. Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Informális és formalizált írott szöveget alkotni. Párbeszédet folytatni. Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni. Saját véleményét ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Interjú három lépésben, közvélemény kutatás, négy sarok, pozíció játék stb. mint lehetséges módszerek.</p>

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 13
Tanulási eredmények	<p>Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése. A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete. Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok. Különböző olvasási technikák. Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben. Gondolattérkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalt témakörhöz. Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni. Kétnyelvű szótárakat önállóan alkalmazni. A szavak jelentésére a szöveggörnyezet alapján önállóan következtetni. A szókincs egyes szavait útmutatással szócsaládhoz hozzárendelni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni. Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni. Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni. A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni. Ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak		

Javasolt tevékenységek	<p>Szókártyát, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/ használni.</p> <p>Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál.</p> <p>Hallás utáni szövegértés.</p> <p>Olvasás utáni szövegértés.</p> <p>Lényegkiemelési technikák.</p> <p>Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni.</p> <p>Rajzos vázlatot, mindmapet készíteni.</p> <p>Mnemotechnikák.</p> <p>Prezentációt, plakátot készíteni.</p> <p>Memorizálást segítő módszerek.</p> <p>Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>
-----------------------------------	--

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 50
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása.</p> <p>Különböző módon, csatornán információhoz jutás.</p> <p>Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás.</p> <p>Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát.</p> <p>A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni.</p> <p>Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét váltogatni.</p> <p>A nyelvhasználati kompetenciát az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni.</p> <p>A témák szókinccsének bővítése:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i></p> <p>Jövőtervezés: tervek, célok</p> <p>Szociális kapcsolatok</p> <p>Barátok, csoportok</p> <p>Érzelmi kötődés formái</p> <p>Szabadidő, hobbi, sport</p> <p>Tevékenységek, élmények</p> <p>Sportágak</p> <p>Sport és egészség</p> <p>Felszerelés, sporteszközök</p> <p>Élsport, extrém sport</p> <p>Divat, öltözködés</p> <p>Ruházat</p> <p>Iskolai egyenruha, márkás ruházat</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i></p>		

<p>Étkezés Táplálkozási szokások Egészséges életmód Fast food Ünnepek, ünnepnapok C. <i>Iskola, képzés, hivatás</i> Szabályok, tanulói jogok, kötelességek Szakmai tervek A tanulás folyamata, formái D. <i>Gazdaság, technika, környezet</i> Turizmus Utazás, nyaralás, szünidő Természet, környezet Házi állatok és tartásuk Állatvédelem Környezetvédelem Környezettudatos életmód Alternatív energia Szelektív hulladékgyűjtés E. <i>Kulturális élet és média</i> Nyomtatott és digitális média Olvasás, zenehallgatás Internethasználat hatásai, előnyei, ill. veszélyei Közösségi oldalak F. <i>Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Barátság, érdeklődési kör, cél, erősség, oktatási rendszer, nyaralás, szolgáltatóipar, média, egészségkárosítás, sportág, környezetvédelem, jog, kötelesség, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerezés.
Javasolt tevékenységek	Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerezés céljából használni. Mások véleményére reagálni. Saját álláspontot közölni, megindokolni. Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni. Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 28
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismérveik megnevezésével szövegkörnyezetben. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. A melléknév fokozása, ragozása. Alapvető vonzatos igék ismerete, használata. A cselekvő és szenvedő szerkezet ismerete és gyakorlati alkalmazása. A feltételes jelen képzése, használata. Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének</p>	

	<p>ismerete és használata. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése. A szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak ismerete.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni. A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben. A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni. Jól érthetően és helyes hangleadással beszélni. A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni. A központozás alapvető formái és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni. A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzováltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I.) Igék szótári alakjai Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk Igevonzatok Igemódok: kijelentő -, felszólító -, feltételes mód Cselekvő és szenvedő szerkezetek</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: jelentés, ill. végződés alapján> hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan Ragozása alany, tárgy, részes és birtokos esetben</p> <p><i>Melléknév:</i> Képzése Használata: állítmányi, jelzői használat Ragozása: jelzős szerkezetben névelő nélkül, határozott névelővel, határozatlan névelővel; alany, tárgy és részes esetben,</p> <p>Fokozása, hasonlító szerkezetek</p> <p><i>Elöljárószó:</i> időhatározói elöljárószó helyviszonyt kifejező elöljárószó tárgy és részes esettel álló elöljárószó</p> <p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, határozatlan, visszaható, birtokos, mutató névmás</p>	

<p><i>Határozószó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Kötőszó:</i> Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: <i>und, aber, denn, sondern, oder</i> Mellékmondati fordított szórenddel álló kötőszó: <i>weil, dann, trotzdem, dass, ob, als</i></p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat Egyszerű és összetett mondatok (okhatározói, időhatározói, célhatározói, feltételes értelmű mellékmondatok).</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	Melléknév, fokozás, névszóragozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, kötőszó, szórend, óhajtó mondat, hanglejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központosítás, korrektúra.
Javasolt tevékenységek	Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Szituációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memórijáték. Donimó. Labirintuszjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám:42
Tanulási eredmények	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének</p>	

	kialakítása.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, a kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszéd szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, a magyarországi németek himnusza).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Koch Valéria: <i>Időfa</i> Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf</p>	
Fogalmak	Mondanivaló, jellemzés, jellemek, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság,.
Javasolt tevékenységek	<p>A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.</p>